

Toelichting op de wijzigingen van de organisatieverordening Gemeenteraad Elburg 2018

De organisatieverordening van de gemeenteraad bevat alle regelingen rondom raad- en commissievergaderingen en rondom de diverse gremia van de raad zoals presidium, auditcommissie en vertrouwenscommissie. De verordening wordt geactualiseerd op de volgende onderwerpen:

1. Integriteit van raad en collegeleden ten gevolge van veranderende inzichten (art. 2.3)
2. Het initiatiefvoorstel vanwege wijzigingen in de Gemeentewet (art. 3.4.4)
3. Positie burgerraadsleden (artt. 1.1, 2.4, 4.2)
4. Bemensing agendacommissie (art. 2.2)
5. Rekeningcommissie (art. 2.11)
6. Verslaglegging commissies (art. 3.2.7)
7. Spreekrecht burgers (art. 3.3.2)
8. Primus bij hoofdelijke stemming (art. 3.3.3)
9. Volgorde stemming moties (art. 3.3.10)

Ad 1 Toelichting op integriteit (art. 2.3)

Vóór de benoeming van wethouders wordt een risicoanalyse uitgevoerd. De resultaten hiervan spelen zowel een rol vóór de benoeming (preventieve werking), als in de fase van collegevorming en portefeuilleverdeling als tijdens de functie-uitoefening door de wethouder. Wanneer de integriteitsrisico's in beeld zijn is de kandidaat-wethouder zich bewust van mogelijke belemmeringen voor zijn functie vervulling. Ook kunnen er risicobeperkende maatregelen worden getroffen. Nadat een bestuurder is benoemd kan de risicoanalyse tevens een handvat zijn om binnen het college integriteit bespreekbaar te houden. Het is primair een taak van de politieke groeperingen om bij werving en selectie van voor te dragen politieke ambtsdragers toe te zien op de morele geschiktheid van de kandidaten. De politieke partij dient voor het voordragen van een kandidaat-bestuurder zich ervan te vergewissen of een integriteitanalyse tot onoverkomelijke belemmeringen ten aanzien van een benoeming zou kunnen leiden. De risicoanalyse integriteit beoogt een hulpmiddel ten aanzien van het toekomstig functioneren van een bestuurder te zijn en is in eerste instantie niet ontwikkeld om als barrière te dienen. De benoembaarheid van een kandidaat-wethouder is ter beoordeling aan de gemeenteraad. Daartoe wordt een geloofsbrievencommissie benoemd, bestaande uit de fractievoorzitters, die de benoembaarheid toetst aan de geldende voorschriften en daarvan aan de raad verslag doet. De burgemeester heeft (niet als raadsvoorzitter, maar als bestuursorgaan burgemeester) op grond van de Gemeentewet een versterkte rol ten aanzien van het bevorderen van integriteit in de gemeente. Vanuit die rol wordt de risicoanalyse in opdracht en onder verantwoordelijkheid van de burgemeester uitgevoerd en het eindresultaat door de burgemeester ingebracht in de benoemingsprocedure. De burgemeester heeft hierbij een procesmatige rol. Het toetsingskader van de risicoanalyse bestaat uit de kernbegrippen uit de gedragscode bestuurlijke integriteit, belangenverstremgeling, financiële belangen (bedrijven of instellingen - zeggenschap-relatie met gemeente - persoonlijke financiën), nevenfuncties (organisaties - functie - tijdsbesteding - vergoeding), persoonlijke omstandigheden en handhaving van de onafhankelijke positie. De eindconclusie van de risicoanalyse ter zake van de kandidaat-wethouders wordt onderdeel gemaakt van de benoemingsprocedure doordat de burgemeester deze stukken bij de geloofsbrieven voegt en deze zo nodig mondeling toelicht, waarop de raad deze betreft bij de beslissing omtrent benoeming. Deze eindconclusie begeeft zich op het terrein van de persoonlijke levenssfeer van betrokkene en is daarom niet -openbaar.

Het benoemingsproces ziet er als volgt uit:

- zodra in het kader van de coalitieonderhandelingen duidelijk wordt welke partijen de coalitie gaan vormen en welke personen worden voorgedragen als wethouderskandidaat of, bij tussentijdse benoemingen, zodra duidelijk is wie de beoogd wethouder is, verstrekt de

burgemeester de opdracht voor het uitvoeren van een risicoanalyse aan een extern bureau en leveren de betreffende kandidaten een VOG aan;

- het extern bureau levert een vragenformulier aan de kandidaten aan;
- het bureau onderzoekt de aangeleverde gegevens, stelt een open bronnenonderzoek in en stelt per kandidaat een risicoanalyse op;
- het bureau bespreekt in het kader van hoor en wederhoor met de kandidaat-wethouder de bevindingen, de risicoanalyse en de daarin eventuele opgenomen aanbeveling tot risicobeperkende maatregelen (de risicoanalyse begeeft zich op het terrein van de privacy van betrokkene en wordt alleen aan de kandidaat verstrekt);
- na dit gesprek ontvangt de burgemeester de rapportage inclusief de conclusies en aanbevelingen m.b.t. de kandidaat. De eindconclusie heeft de vorm van een rapportage met uitsluitend de voor de benoembaarheid relevante bevindingen. In de rapportage wordt aangegeven dat deze is besproken met de kandidaat - wethouder en dat hij zich kan vinden in de bevindingen.
- de burgemeester rapporteert vertrouwelijk aan de raad via de geloofsbrievencommissie;
- indien de eindconclusie van de risicoanalyse dusdanig is dat de kandidaat zich terugtrekt, rapporteert de burgemeester niet over deze kandidaat aan de raad, maar wordt de procedure herhaald met een andere kandidaat (omwille van de privacy van de eerste kandidaat maken zijn kandidatuur en de bevindingen van de risicoanalyse geen onderdeel meer uit van de procedure). Dat betekent overigens wel dat de raad in de meeste gevallen alleen kandidaten ter benoeming voorgelegd krijgt waaromtrent geen onaanvaardbare integriteitsrisico's aangetroffen zijn. Dat is alleen anders in het geval de betreffende kandidaat ondanks onaanvaardbare integriteitsrisico's zijn kandidatuur toch wenst door te zetten.

Ad 2 Toelichting op het initiatiefvoorstel (art. 3.4.4)

Dit artikel is opgenomen conform de wijziging van de Gemeentewet.

Ad 3 Toelichting Positie burgerraadsleden (artt. 1.1, 2.4, 4.2)

In de modelverordening schrapt de VNG de beperking dat burgerraadsleden op een kandidatenlijst moeten staan. De VNG geeft aan dat deze beperking in de praktijk weinig toevoegt. In het presidium van 20 december 2017 is hier bij stilgestaan. Besloten is dat het aan iedere partij is om iemand voor te dragen voor de functie van burgerraadslid. Partijen kunnen zelf verdergaande beperkingen opleggen zoals de eis dat iemand op de kandidatenlijst moet staan. Verder is in navolging van de VNG het vereiste van art. 15 Gemeentewet (verboden handelingen) voor burgerraadsleden vervallen omdat dit voor een burgerraadslid onevenredig belastend is.

Ad 4 Toelichting Bemensing agendacommissie (art. 2.2)

Dit is een aanpassing aan de praktijk. Het aantal leden is niet meer gereguleerd. Wel is vastgelegd dat de plv. raadsvoorzitter en alle commissievoorzitters lid zijn van de agendacommissie. Dit is in het belang van een goede voorbereiding van de commissievergaderingen. Daarnaast is het wenselijk dat de agendacommissie een goede afspiegeling vormt van de raad en dat ook kleinere fracties vertegenwoordigd zijn. Kleine fracties zullen i.v.m. met de werkdruk over het algemeen geen (commissie)voorzitter leveren.

Ad 5 Toelichting Rekeningcommissie (art. 2.11)

De rekenkamercommissie bestaat al lange tijd maar kwam nooit in enige verordening voor. Dat wordt nu geformaliseerd.

Ad 6 Toelichting Verslaglegging commissies (art. 3.2.7)

Dit is conform de praktijk.

Ad 7 Toelichting Spreekrecht burgers (art. 3.3.2)

Dit is ter discussie.

Ad 8 Toelichting Primus bij hoofdelijke stemming (art. 3.3.3)

Dit is conform afspraak in het presidium van eind november 2017.

Ad 9 Toelichting Volgorde stemming moties (art. 3.3.10)

Dit is op basis van de modelverordening van de VNG. Soms kan een motie zo zwaarwegend zijn voor een fractie dat besluitvorming over het hele voorstel afhangt van de stemming over de motie.